

PRILOGA PVG-VIII/14

METODE ZA FENOLOŠKA OPAZOVANJA NA STALNIH OPAZOVALNIH PLOSKVAH

1. Splošne opombe

Intenzivna fenološka opazovanja se izvajajo vsako leto, vsaj na tistih stalnih opazovalnih ploskvah, kjer potekajo meritve meteoroloških parametrov.

2. Metodologija inventure

Pri izvajanju fenoloških popisov se priporoča uporaba »**Navodil za fenološka opazovanja, IX**«, (UN ECE, ICP Forests' Manual on methods and criteria for harmonized sampling, assessment, monitoring and analysis of the effects of air pollution on forests, *IX Phenological Observation*, IX; 2004) oz. z njihovimi posodobljenimi verzijami.

2.1 Izbira vzorčnih dreves

Fenološko opazovanje poteka na ravni posameznega drevesa (intenzivno). Prednost imajo prevladujoče drevesne vrste na ploskvi. Število izbranih dreves je odvisno od drevesne vrste in stanja sestoja. Za vsako drevesno vrsto se popis vrši ločeno.

Intenzivna fenološka opazovanja posameznih dreves na ploskvi ali v robni coni. Kriteriji za izbiro opazovalnih dreves so naslednji:

- opazovalna drevesa naj bodo hkrati tudi drevesa, na katerih poteka opazovanje osutosti krošenj,
- izbrana naj bodo drevesa, ki so jasno vidna z mesta izven ploskve (zaradi vpliva pogoste hoje po ploskvi na talne razmere na ploskvi)
- v primeru pomanjkanja primernih dreves z vidnimi krošnjami znotraj ploskve se izberejo dodatna drevesa iz robne cone. Izbrana drevesa morajo biti:
  - sovladajoča ali vladajoča
  - hkrati izbrana za periodične meritve prsnega premera in višine
  - izvzeta iz jemanja foliarnih vzorcev in analiz

Priporočena je izbira 10 do 20 dreves na ploskev. Vsa morajo imeti številčne oznake.

2.2 Metode dela

Priporočeno je opazovanje zgornjega (osončenega) dela krošnje. Če to ni mogoče, se opazuje osrednji del krošnje. Tekom celega leta se opazuje isti del krošnje.

Listavci

- faza prvih listov – zabeležimo jo takoj, ko so listi odgnali iz brstov in se razprli
- pojav sekundarnih poganjkov
- faza cvetenja – nastopi, ko se moški cvetovi odpro in se prične izločati pelod rumene barve

- faza splošnega rumenenja listja – nastopi v jeseni takrat, ko je jesensko porumenela več kot polovica listja na izbrani rastlini. Paziti moramo, da te faze ne zamenjamo z rumenenjem listja zaradi drugih vzrokov, na primer poletne suše ali bolezni. Faza splošnega rumenenja listja v jeseni označuje konec vegetacijske dobe za posamezne vrste gozdnega drevja
- faza splošnega odpadanja listja – nastopi v jeseni, kadar odpade več kot polovica listja na rastlini. Odpadanje zelenih listov zaradi toče, neurja ali insektov mora biti posebej zabeleženo in ocenjeno

Iglavci

- faza prvih iglic – zabeležimo jo takoj, ko se iglice pričnejo ločevati
- faza cvetenja – nastopi, ko se moški cvetovi odprejo in pričnejo oddajati rumenkast pelod

Vse faze, razen pojava prvih cvetov, ocenimo količinsko. Dodatno beležimo poškodbe iglic, listov ali cvetov zaradi zmrzali ter njihov obseg.

Podatke vpisujemo v obrazec 9a in 9b (glej Prilogo PVG-VIII/15a).